

1. Entzun aurretik (aktibazioa eta kokapena)

Iraupena: 10 minutu

Helburua: preso mota desberdinen logika ulertzeko oinarri kontzeptualak aktibatzea.

Ariketa – “Nork zen nor?”

Arbelean honako kategoria hauek agertzen dira:

- Gerrako presoak
- “Desafektuak”
- Soldadu gazteak (milia egin gabe edo bigarrenenez)
- Delinkuente arruntak
- Emakume presoak

Talde txikietan:

1. Talde bakoitzak **definizio intuitiboa** ematen du kategoria bakoitzarentzat (zer uste dute zela).
2. Ondoren, erantzuten dute:
 - a. Zein talderi zegokion arrisku edo zigorrik handiena? Zergatik?
3. Guztien artean egiten da **hitz bateko laburpena** preso mota bakoitzarentzat (adib. “ziurgabetasuna”, “zigorra”, “militarizazioa”...).

Hitzaldi laburra gelan partekatzen da.

2. Entzumen aktiboa (podcasta)

Iraupena: 15 minutu

Helburua: presoen ibilbidea eta sailkapen-sistema ulertzea.

Ariketa – “Ibilbidearen mapa”

Ikasleek fitxa bat jasotzen dute, bost kutxa hauekin:

- Atxiloketa eta lehen filtrazioa
- Juntas de Calificación
- Batallón Disciplinario / B.T. / B.D.S.T.
- “Operación aval”
- Emakumeen egoera eta salbuespenak

Podcasta entzuten duten bitartean, idazten dute:

- Zer gertatzen den etapa bakoitzean

- Zer **erabaki** hartzen den presoaren etorkizunari buruz
- Zer **injustizia-mota** nabarmentzen den (arbitrarietatea, militarizazioa, genero-desberdintasuna...)

Ez da testu osoa idaztea eskatzen: **ideia nagusiak eta loturak** baino ez.

3. Entzun ondoren (ulermena eta analisisia)

Iraupena: 20–25 minutu

Ariketa – “Preso baten ahotsa”

Taldeek preso mota bat aukeratzen dute:

- Gerrako preso
- Desafektua
- Bigarren ez soldadutzara deitutako gaztea
- Emakume preso
- “Topo” edo erbesteratua

Rol horretatik abiatuta, sortzen dute **gutun pertsonal bat** edo **ahozko testigantza labur bat**, honela hasita:

“Nire ibilbidea ez da inork aukeratu duena, baina hona iritsi naiz...”

Testigantzak jaso behar ditu:

- Zer etapa igaro dituen
- Zer beldur edo ziurgabetasun bizi duen
- Nola sentitzen den sistema horren barruan

Ondoren, elkarri entzun eta **tonu-argitasun-emozio** irizpideen arabera feedbacka ematen dute.

4. Sakontze kritikoa

Iraupena: 30 minutu

Helburua: errepresio-sistemaren logika politiko-soziala ulertzea.

Ariketa – Eztabaida gidatua: “Zein neurritan da justizia bat sailkapena?”

Galdera nagusia:

Preso mota desberdinak definitzea justizia-sistema baten tresna neutrala al zen, edo errepresio politikoa antolatzeke mekanismo bat?

Antolaketa:

- Rolak: moderazioa – bozeramailea – behatzailea.
- Behatzaileak jasotzen du:
 - o Argumentuen koherentzia
 - o Podcastetik hartutako datuen erabilera
 - o Errespetuzko erantzun-trukeak

Helburua ez da ados jartzea, baizik eta **analisi egituratua** egitea.

5. Amaiera adierazkorra

Iraupena: 15 minutu

Ariketa – “Hitz bakarreko sailkapena”

Ikasle bakoitzak preso mota baterako **hitz bakarreko definizio bat** sortzen du, entzundako guztia kondentsatuz.

Adibide formatuak:

- *Gerrako presoak* → “*zigorgabetasuna*”
- *Desafektua* → “*susmoa*”
- *Emakume presoak* → “*ikusezintasuna*”
- *B.T.* → “*menderatzea*”
- *Topoak* → “*isilpekoa*”

Hitz guztiak horma-irudi kolektibo batean biltzen dira.